

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-243

22.3.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Slo kne mot skapdør - ulykke - brosymptomer - årsakssammenheng - yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede oppsøkte 23.11.15 legevakt med akutte smerter i kne, og oppga "ingen traume mot kneet". I de neste notatene om kneplager fremgikk ikke noe om traume, og senere fremgikk at det var en overbelastning eller ukjent årsak. Det ble ikke notert noe om kneplager i perioden 21.3.16 til 28.10.16. Senere oppga forsikrede at hun den aktuelle datoen hadde slått kneet i et håndtak på en skapdør på jobb. Hun var kjent med håndtaket, og hadde støtt mot dette tidligere. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke og om det var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere kneplager/uførhet. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrep. Nemnda bemerket også at det heller ikke var sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes kneplager. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1984) var utsatt for en hendelse 23.11.15 (mandag).

Sykepleier ved legevakt noterte telefonsamtale 23.11.15 klokken 19.40:

Kontaktårsak: Smerter høyre kne. Vurdering: Startet akutt kl. 12.00 i dag. Ingen traume mot kneet. Nå hevelse, rødme og smerter.

Ved oppmøte på legevakt klokken 19.47 noterte overlege blant annet:

Kommer pga akutte kneleddsmerter kl. 12.00 i dag. Opphovning, erytem- og varmeutvikling. Smertepreget og klarer ikke noe videre med belastning. Ikke feber.

Forsikrede vedla utskrift som viser sykemelding fra 26.11.15 til 1.12.15 fra arbeidsgivere A. og N., og deretter fra 15.12.15 til 20.12.15 fra arbeidsgiver N.

Fastlegen noterte 7.12.15:

Overbelastning hø kne for 5 uker siden, var sykm. noen dager, uvisst hva som utløste plagene. ... Hun har et bilde på mobilen fra staten hvor det ser ut til å foreligge en svær bursitt, evt en arthritt i kneleddet.

Fastlegen noterte 15.12.15 og 28.12.15 fortsatt moderat bursitt, men i bedring. Ved notatet 28.12. ble det notert overbelastning av høyre kne 6-7 uker tidligere, og at årsak til plager var ukjente. Legen henviste til ortoped. Kneplager ble også notert 11.1.16.

Ortoped J.H. noterte 11.1.16 plager i kneet som oppsto 2 måneder tidligere.

Fastlegen noterte ikke noe om kneplager i perioden 8.2.16 til 28.10.16, men forsikrede var til flere konsultasjoner for blant annet munnsår og nakke/cervikale plager.

I legeerklæring fra konsultasjon 21.3.16 i hjemlandet P. ble det notert smerter og ødem i høyre kne i ca. 2 måneder.

Fastlegen noterte 28.10.16 smerter i høyre kne i ett års tid, og henviste til MR. MR 12.1.17 viste svært beskjedne bruskforandringer og sannsynlig lettgradig chondromalasi.

De neste notater om kneplager var henholdsvis 13.1.17, 7.2.17, 9.4.17, og deretter videre i 2017.

Den 25.8.17 noterte lege W. kneplager i 2 år og overbelastning.

Forsikrede ble operert 17.10.17, og den 18.10.17 syntes forsikrede at det gikk veldig bra og hun hadde ikke smerter.

I legeerklæring 15.2.18 skrev ortopedene at det ved kneskopien var avdekket stor synovitt, kraftig plica og en stor bruskdefekt.

Det ble notert fortsatte kneplager i 2018.

Lege skrev i henvisning 30.7.18 at forsikrede kunne gå litt med beinet, men at hun lett hovnet opp og fikk vondt.

Skademelding til selskapet ble sendt 3.9.18.

I udatert vedlegg "*Svar på avslått godkjenning av yrkesskade*" oppga forsikrede at hendelsen var 23.11.15, og at hun slo kneet, (hun korrigerte dette 13.8.18 til 21.11.15), og vedla bilder.

noe som gjorde vondt en stund men så gikk det over og jeg fortsatte arbeidet.

Forsikrede opplyste videre at kneet senere på dagen ble varmt og veldig hovent, men hun tenkte ikke på at det kunne ha noe med sammenstøtet med skaphåndtaket tidligere på dagen. Fastlegen hadde ment det var en typisk overbelastningsskade, og hendelsen ble derfor ikke dokumentert/meldt som yrkesskade.

Arbeidskollega, og nå forsikredes ektefelle, forklarte 22.9.18 at forsikrede hadde slått kneet i et håndtak på et skap, og at kneet hovnet kraftig opp. De trodde lenge det var en overbelastningsskade, og forsto første lenge senere at det skyldtes sammenstøtet med skaphåndtaket 23.11.15.

Skiftleder opplyste 14.3.19 at han fikk opplyst at forsikrede hadde vondt i kneet den aktuelle dagen, men ikke at kneet ble skadet på jobb.

En annen kollega (H.) opplyste (udatert) at forsikrede på telefon samme dag hadde opplyst at hun slo kneet mot håndtaket på skapet.

Sykehuset Ø. ved fysioterapeut noterte 13.2.19 vedvarende plager i høyre kne etter at forsikrede kolliderte med et skap på jobb i 2015.

Fysioterapeut N. skrev 26.11.19 at forsikrede hadde hatt plager i kneet siden kollisjon med skap på jobb i 2015.

I samtalerapport 12.3.19 opplyste forsikrede om vedvarende kneplager, og at kikehullsoperasjon i 2017 med fjerning av bruskbiter ikke hadde hjulpet. Om hendelsen opplyste hun at hun straks fikk kjempevondt, men hun fortsatte å jobbe frem til hun rundt kl. 12.00 under toalettbesøk så at kneet var veldig hovent. Hun koblet det ikke til sammenstøtet med skaphåndtaket, men trodde det var et insektbitt eller allergi. Det er vedlagt et bilde av knærne som skal ha blitt tatt samme kveld, og som viser at høyre kne er vesentlig større enn venstre kne. Hun brukte egenmelding de neste tre dagene, og ble deretter sykemeldt av fastlegen. Hun og fastlegen trodde det var en overbelastningsskade. Etter sykmelding var hun tilbake på jobb selv om hun hadde vondt i kneet.

Hun var plaget og ble etter hvert varig sykemeldt. Det var første etter at hun hadde tatt MR (rundt årsskiftet 2016/2017) og det ble påvist bruskskade som ikke kunne skyldes overbelastning, at hun kom til å tenke på sammenstøtet med kneet mot håndtaket på skapet.

Det fremgår av samtalerapporten at det var uenighet mellom forsikrede og arbeidsgiver om det var en hendelse på arbeidsplassen den aktuelle dagen, og hva som er blitt sagt i ettertid mellom arbeidsgiver og forsikrede. Arbeidsgiver noterte ikke noe om den aktuelle hendelsen.

I samtalerapport 14.3.19 opplyste en kollega av forsikrede at forsikrede hadde haltet og opplyst at hun hadde slått kneet mot det skaphåndtaket i november 2015. Vitnet bekreftet at forsikrede noe tid før samtalen med selskapets representant hadde tatt kontakte med henne om dette.

Selskapet avsto kravet 10.5.19, idet det ikke fant det sannsynliggjort en hendelse på arbeid, og subsidiært at hendelsen uansett ikke hadde nødvendig skadeevne. Selskapet avsto 11.10.19 å bekoste en spesialistvurdering.

Overlege i ortopedisk kirurgi M. ga på oppdrag fra forsikrede en spesialisterklæring 6.7.20. Om årsakssammenheng skrev han:

Hovedspørsmålet hos skadelidte blir om det kan sannsynliggjøres å foreligge en årsakssammenheng mellom påført skade november 2015 og tiden frem til dags dato.

Hun forteller under poliklinisk undersøkelse og samtale at hun overhode ikke har hatt knesyntomer fram til aktuelle skadedato. Hun har vært i full jobb, aktiv idrettsmessig med løping, trening og oppfatter seg selv som høyst velfungerende da. Det er ikke funnet annen substrat gjennom radiologisk utredning og operativ behandling som kunne være en del av sykdomsbildet. Med bakgrunn i det ovennevnte, finner Jeg det mer enn 50 % sannsynlig at det er en direkte årsak gjennom aktuelle skade med direkte traume mot høyre kneskål og videreutvikling av symptomatologi.

Han vurderte at hun hadde en vmi på 5 %.

Selskapets rådgivende lege skrev 1.10.20 at aktuelle skade var vanlig i befolkningen og kunne oppstå uavhengig av ytre traume. Videre at spesialisten ikke drøftet de 4 vilkårene for årsakssammenheng, og at konklusjonen i for stor grad var basert på forsikredes egen forklaring. De beskrevne plagene var heller ikke i samsvar med de medisinske funn.

Selskapet fastholdt avslaget 3.7.20.

Klage til Finansklagenemnda ble registrert 3.9.20.

Før behandlingen i nemnda oversendte forsikredes advokat en oversikt historikken fra datoen for hendelsen 23.11.15 og frem til 31.12.19, samt en tilleggsuttalelse fra overlege i ortopedisk kirurgi M. datert 11.2.21. I tilleggsuttalelsen fra legen heter det at:

Jeg har sett på tilsendt e-mall link hvor det nevnes (de fire vilkår anvendes for å vurdere årsakssammenheng i tilfeller hvor skadelidte ikke har medført objektive medisinske funn). Jeg mener at dette er feil. Forandringer i hennes brusk er påvist ved kikkhullskirurgi flere ganger, og også av radiologisk undersøkelse i form av MR av kneet. Jeg har henvist til punkt 5 og punkt 6 i min erklæring. På denne bakgrunn mener jeg at dette ikke er aktuelt i denne saken.

Jeg har i tillegg utbrodert hendelsen som har medført aktuelle funn og symptomer, og på denne bakgrunn har jeg ment at det er mer enn 50 % årsakssammenheng mellom aktuelle skade og senere utvikling av hennes funn og symptomer. Når det gjelder funn før aktuelle skade har jeg kun forholdt meg til skadelidte. Jeg har derfor konkludert med at det fjerde vilkåret vil være forenlig med det man vet om skader i brusk i aktuelle område.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er sannsynliggjort at hendelsen 23.11.15 var en arbeidsulykke, og at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager i høyre kne. Hun hadde akutte plager, som også er dokumentert med bilder. Det kan ikke bebreides forsikrede

at det ikke ble foretatt grundigere undersøkelser. De tidsnære notatene tar ikke stilling til hvordan skaden oppsto, og kan ikke tillegges den vekt om dette som selskapet gjør. Forsikrede har hatt plager hele tiden etterpå, og dette er godt dokumentert i senere notater. Spesialisterklæringen må tillegges stor vekt. Forsikrede hadde ikke hatt plager med kneet før hendelsen.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort en arbeidsulykke, og heller ikke årsakssammenheng. Det er vist til LE-2017-167365, LB-2017-88100 og til FinKN 2019-522.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke, og i så tilfelle om det er årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere kneplager.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt. Ved vurderingen av bevisene tillegges nemnda tidsnære bevis, spesielt beskrivelser fra fagfolk for å få kartlagt en tilstand, større vekt enn bevis som har tilkommet senere. Opplysninger fra parter eller vitner som har tilkommet etter at det er oppstått uenighet med selskapet, og som står i motstrid med tidsnære bevis, tillegges normalt liten vekt. Dette er i tråd med prinsipper om bevisvurdering lagt til grunn av Høyesterett, jf. blant annet Rt. 1998 s. 1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Forsikrede har anført at hun var utsatt for en arbeidsulykke og at denne er årsak til hennes senere plager i høyre kne. Når det gjelder faktum, bemerker nemnda at sykepleier ved legevakten 23.11.15 noterte smerter i hø kne og "ingen traume mot kneet". De påfølgende notatene om kneplager anga ikke noe om traume, og i senere journaler er det notert overbelastning eller ukjent årsak. Det var et opphold i noterte brosymptomer fra 21.3.15 til 28.12.15. I et udatert vedlegg til skademelding til selskapet, som ble sendt 3.9.18, oppga forsikrede at hun 23.11.15 hadde slått kneet i et håndtak på en skapdør.

Det første spørsmålet er om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke slik dette begrepet er definert i yfl. § 11 første ledd bokstav a. Etter yrkesskadeforsikringslovens forarbeider skal arbeidsulykkebegrepet forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989), s. 89. I folketrygdloven defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: det markerte ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrepet (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Det følger av Rt. 2009 s. 1485 (avsnitt 21-24) at det må kreves et ulykkesmoment for at en arbeidsulykke skal omfattes av det markerte ulykkesbegrepet. Dette er fulgt opp i Rt. 2009 s. 1619. Kravet om ulykkesmoment innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte, og dette uventede – ulykkeshendelsen – må ha ført til skaden.

Ifølge forsikredes forklaring i saken slo hun kneet i håndtaket i forbindelse med en stressende arbeidssituasjon. Dette innebærer at hennes egen bevegelse var årsak til sammenstøtet. Hun har også opplyst at hun hadde truffet håndtaket tidligere, og var således kjent med dette. Det var verken noe plutselig og uventet ved hendelsen, og hendelsen faller derfor utenfor det markerte ulykkesbegrepet.

Spørsmålet blir etter dette om hendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet. Vurderingen av om påkjenningen eller belastningen skal anses som usedvanlig tar utgangspunkt i hendelsens art og de konkrete omstendighetene, jf. Rt. 2009 s. 1626. Ulykkesmomentet ligger i at forsikrede ikke var forberedt på eller ikke kunne unngå den usedvanlige påkjenningen, jf. Rt. 2005

s. 1757, avsnitt 49, som siterer fra Kjønnstad (red): Folketrygdloven med kommentarer (1998), s. 482-483.

I aktuelle sak var det slik nemnda ser det ikke noe usedvanlig ved situasjonen da hendelsen skjedde. At forsikrede oppfattet å ha dårlig tid og fortet seg kan ikke ha vært usedvanlig i arbeidet, og uansett var dette noe hun selv valgte hvordan hun forholdt seg til. Forsikrede har oppgitt at hun var kjent med skapet og håndtaket, og det var således ikke noe usedvanlig ved hendelsen som forårsaket sammenstøtet. Etter dette finner nemnda det klart at heller ikke det avdempede ulykkesbegrepet får anvendelse i saken.

Hendelsen var således ikke en arbeidsulykke under yrkesskadeforsikringsloven § 11.

På bakgrunn av forsikredes anførsler vil nemnda kort kommentere spørsmålet om årsakssammenheng, selv om dette ikke er nødvendig for å avgjøre saken.

Det rettslige utgangspunktet er at det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager hvis hendelsen var en nødvendig betingelse for plagene, og hendelsen var så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Høyesterett i Rt. 1992 s. 64. Kravstiller, altså forsikrede, har bevisbyrden, det innebærer at hun må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager.

I praksis er det stilt opp fire vilkår – som alle må være oppfylt – for at man skal kunne konkludere med at årsakssammenheng er sannsynliggjort ved nakkeskade, se Rt. 1998 s. 1565 og Rt. 2010 s. 1547. Disse er at hendelsen må ha tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akuttsymptomer innen tre døgn etter hendelsen, kontinuerlige symptomer fra akutfasen frem til kronisk senfase (såkalte brosymptomer) og symptomutviklingen må følge den traumatologiske forklaringsmodellen, hvor plagene er verst i akutfasen for deretter å avta. Nemnda har lagt til grunn at disse vilkårene også gjelder ved andre traumatiske bløtdelsskader, se f.eks. FinKN 2017-418.

Etter nemndas oppfatning må forsikredes skade vurderes som en bløtdelsskade.

Slik saken er fremlagt for nemnda taler de tidsnære journalnotatene mot at skaden skyldes et ytre traume. I telefonnotatet med legevakt den aktuelle dagen ble plagene notert som akutt innsettende og uten traume mot kneet. Ved konsultasjon hos fastlege 7.12.15 ble det notert overbelastning 5 uker tidligere og at det var uklart hva som utløste plagene. Overbelastning ble videre notert 28.12.15, og også i notatet hos lege i P 21.3.16 og i notat 28.10.16. Så sent som 25.8.17 ble det notert at årsaken til plagene var overbelastning. På bakgrunn av nemndas skriftlige saksbehandling, og i tråd med prinsippene for bevisvurderingen, tillegges tidsnære bevis større vekt enn bevis som har tilkommet senere. Nemnda finner etter en konkret vurdering at forsikrede ikke har sannsynliggjort at hendelsen hadde tilstrekkelig skadeevne.

Når det gjelder brosymptomer, er dette dokumentert fra 7.12.15 og frem til 21.3.16, før det er et opphold til oktober 2016. Fraværet av brosymptomer i en periode på om lag 7 måneder innebærer at heller ikke dette vilkåret er oppfylt. Vilkårene for årsakssammenheng for bløtdelsskader er etter dette ikke oppfylt.

For det tilfelle at forsikredes skade ikke kan anses å være en bløtdelsskade vil de fire vilkårene likevel få betydning for årsaksvurderingen som momenter i en vanlig bevisvurdering, jf. blant annet 2020-336. Beskrivelsen av skadehendelsen i tidsnære journalnotater og fraværet av brosymptomer i 7 måneder tilsier etter nemndas syn at det er mindre sannsynlig at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere kneplager. Etter nemndas syn er det

en mangel ved den fremlagte spesialisterklæringen at dette ikke drøftes nærmere, og nemnda finner da ikke å kunne legge spesialistens konklusjon til grunn.

Konklusjonen er etter dette at forsikrede ikke har sannsynliggjort årsakssammenheng.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).